

Raadsvoorstel en besluitnota

Onderwerp

Vaststellen Verordening beheer en gebruik gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Zaanstad 2023

Gevraagd besluit

1. Akkoord te gaan met de 'Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Zaanstad 2023' (kenmerk 2022/15987)
 2. Akkoord te gaan met het intrekken van de 'Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Zaanstad 2011' (kenmerk 2013/120790).
-

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

(Correctief) referendum

Dit besluit is niet spoedeisend en daarmee wordt dit besluit niet eerder uitgevoerd/verder behandeld dan drie weken nadat de Raad het besluit heeft genomen. In artikel 8 van de referendumverordening is namelijk een 'correctief referendum' mogelijk gemaakt.

Kernverhaal

Tot nu toe kan het grafrecht in Zaanstad voor maximaal 20 jaar worden afgekocht. Vanuit de Islamitische, Joodse en Molukse gemeenschap is de wens kenbaar gemaakt voor een grafrecht voor onbepaalde tijd. Met de nieuwe 'Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Zaanstad 2023', maakt de gemeente dit op de begraafplaatsen Zaandam, Wormerveer Noord en Krommenie Blok mogelijk. De verwachting is dat op deze begraafplaatsen de meeste vraag zal zijn naar graven voor onbepaalde tijd. Om geen onderscheid te maken wordt het voor mensen van alle geloofsovertuigingen en levensbeschouwingen mogelijk om op deze begraafplaatsen het grafrecht af te kopen voor onbepaalde tijd.

Aanleiding

Tot nu toe kan het grafrecht in Zaanstad voor maximaal 20 jaar worden afgekocht. Vanuit de Islamitische, Joodse en Molukse gemeenschap is de wens kenbaar gemaakt voor een grafrecht voor onbepaalde tijd. In diverse geloofsovertuigingen moeten stoffelijke resten eeuwigdurend begraven blijven.

Beoogd resultaat

Het beoogd resultaat is het actualiseren van de 'Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Zaanstad' en daarbij mogelijk te maken om graven voor onbepaalde tijd uit te geven.

Kader

- *Wet op de lijkbezorging*
In de wet op de lijkbezorging wordt voorgeschreven hoe begraafplaatsen beheerd moeten worden en hoe begraafplaatsen met stoffelijke overschotten moeten omgaan.
 - *Nota 'Begraafplaatsen in beeld' 2020/15877*
De nota begraafplaatsen in beeld geeft adviezen voor de toekomst van de begraafplaatsen in Zaanstad.
-

Argumenten en afwegingen

Grafrecht voor onbepaalde tijd

Vanuit de Islamitische, Joodse en Molukse gemeenschap is de wens kenbaar gemaakt voor een grafrecht voor onbepaalde tijd. Tot nu toe kan het grafrecht in Zaanstad voor

maximaal 20 jaar worden afgekocht. Met de nieuwe 'Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Zaanstad 2023', maakt de gemeente dit op de begraafplaatsen Zaandam, Wormerveer Noord en Krommenie Blok mogelijk. De verwachting is dat op deze begraafplaatsen de meeste vraag zal zijn naar graven voor onbepaalde tijd. Om geen onderscheid te maken wordt het voor mensen van alle geloofsovertuigingen en levensbeschouwingen mogelijk om op deze begraafplaatsen het grafrecht af te kopen voor onbepaalde tijd.

Het onderhoud van de begraafplaatsen en de graven wordt gedekt vanuit de jaarlijkse inkomsten die de gemeente ontvangt. Het is voor de continuïteit van de begraafplaatsen van belang dat er ook in de toekomst inkomsten zijn voor het onderhoud. De bijdrage aan het onderhoud van graven en van de begraafplaatsen kan daarom niet voor onbepaalde tijd worden afgekocht.

Naast het grafrecht en de kosten voor het begraven worden ook de kosten voor het onderhoud van graven in rekening gebracht. Bij een graf voor onbepaalde tijd moet de bijdrage voor het onderhoud van het graf en de begraafplaats algemeen jaarlijks betaald worden en kan het worden afgekocht voor een periode van 20 jaar zoals dat nu ook het geval is. Na de 50 jaar na het verlenen van het grafrecht wordt het onderhoudstarief verhoogd met de algemene kosten voor de instandhouding van de begraafplaatsen.

Het grafrecht voor onbepaalde tijd is aan voorwaarden verbonden. Het recht kan alleen in stand blijven als de rechthebbende ook de daaruit volgende financiële verplichtingen voldoet.

Diverse kleine correcties en aanvullingen

Naast bovengenoemde wijzigingen zijn in de verordening taalkundige aanpassingen, aanvullingen en verduidelijkingen doorgevoerd.

Voorstel voor het dekken van het structurele exploitatietekort wordt separaat voorgelegd

Bij de behandeling van de begroting 2023 wordt een voorstel voorgelegd voor het dekken van het structurele tekort op de begraafplaatsenexploitatie. Dit voorstel is onderdeel van de uitwerking van het coalitieakkoord. Dit voorstel zal de mogelijkheid bieden om de begraafplaatsen Westzaan, Zaandijk en Marktstraat Wormerveer open te houden zoals ze dat nu ook zijn.

De uitvoeringsbesluiten voor de begraafplaatsen worden ook geactualiseerd

Er zijn twee uitvoeringsbesluiten over de begraafplaatsen die samenhangen met de beheersverordening. In de uitvoeringsbesluiten werkt het college nader uit hoe de begraafplaatsen beheerd worden en welke regels er gelden. Het college heeft besloten om de uitvoeringsbesluiten ook te actualiseren. De nieuwe regels gaan per 1 januari 2023 in, mits de gemeenteraad akkoord gaat met de wijzigingen in de verordeningen.

De belangrijkste aanpassingen aan de uitvoeringsbesluiten zijn:

- De gemeente geeft alleen nog particuliere kindergraven uit, geen algemene kindergraven meer. Ouders kiezen vaak voor een algemeen kindergraf zonder zich te realiseren wat dat betekent. Een algemeen graf kan na 10 jaar niet meer worden verlengd. Bij vrijwel alle nabestaanden leidt dat tot veel verdriet. Door het tarief voor begraven in een particulier kindergraf te verlagen, staan nabestaanden niet voor hogere kosten maar is er wel de mogelijkheid om de graftermijn na 10 jaar te verlengen.
 - De gemeente stopt met de orgels in de aula's omdat ze nauwelijks nog worden gebruikt.
-

- De openingstijden van de begraafplaatsen voor voetgangers worden verruimd, zodat mensen na hun werk nog de kans hebben om een graf van een dierbare te bezoeken.
- De tijd van de laatste begrafenis op de dag wordt een uur verlaet, zodat deze beter past in de dagelijkse planning voor uitvaarten.

Draagvlak

Het voorstel om te komen tot het uitgeven van graven voor onbepaalde tijd is gesproken met de Stichting Zaanse Islamitische Organisaties in Samenwerking (ZIOS). Zij hebben aangegeven geen moeite mee te hebben met deze ontwikkeling.

In de gesprekken die tot nu toe hebben plaatsgevonden is het grootste bezwaar dat er voorwaarden zijn verbonden aan het uitgeven van een graf voor onbepaalde tijd en dat daarmee het begraven voor onbepaalde tijd kan komen te vervallen als niet aan de daaruit voortkomende financiële verplichtingen wordt voldaan.

Aansluiting externe ontwikkelingen

De 'Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Zaanstad 2023' heeft betrekking op gemeentelijke begraafplaatsen. De gemeente is in overleg met het ZIOS om te komen tot een eigen islamitische begraafplaats. Deze ontwikkeling staat los van de aanpassing van de 'Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Zaanstad 2023'.

Financiële consequenties

Het invoeren van een grafrecht voor onbepaalde tijd heeft geen financiële consequenties. De kosten voor nabestaanden voor een graf van onbepaalde tijd zijn vergelijkbaar met de kosten van een graf dat steeds voor 5, 10 of 20 jaar wordt verlengd.

Juridische consequenties

Met dit besluit wordt de Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Zaanstad 2011 vervangen door een nieuwe versie. Gelijktijdig zal het college haar Uitvoeringsbesluiten aangaande de openingstijden, de graven, de asbezorging en grafbedekking vervangen.

Het besluit tot wijziging van de verordening en de uitvoeringsbesluiten heeft gevolgen voor de 'Verordening op de heffing en invordering van rechten voor het gebruik van gemeentelijke begraafplaatsen' die ook dit jaar ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden. In deze verordening zal een tarief voor graven voor onbepaalde tijd worden opgenomen. Deze verordening treedt ook in werking op 1 januari 2023.

Communicatie/vervolgtraject

Communicatie vindt plaats via de gebruikelijke kanalen: Zaanstad journaal, website, publicatie verordening op overheid.nl.

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Zaanstad,

Besluit:

1. Akkoord te gaan met de 'Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Zaanstad 2023' (kenmerk 2022/15987)
2. Akkoord te gaan met het intrekken van de 'Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Zaanstad 2011' (kenmerk 2013/120790).

In de vergadering van-- 2022

De griffier,

De voorzitter,